

Fastighetsuppgifter

Fastighetsbeteckning

Kastlösa 56:15

Adress

Ångersvägen 31

386 61 Mörbylånga

Besiktningsuppgifter

Uppdragsnummer	J7789
Besiktningsdatum	2026-09-16
Besiktningsföretag	OBM Kalmarsund AB
Besiktningsförrättare	Joakim Blomqvist
Närvarande	Fastighetsägare och svåger
Giltig till och med	2027-09-16

Väder vid besiktningsdagen

Vädertyp	Temperatur
Regn	Ca +15°

Mäklare

Företagsnamn	Namn på mäklare
Ölandsmäklaren AB	Marcus Isakson

Byggnadsinformation

Byggnadsbeskrivning	Byggnadsår
Huset är ett 1-planshus grundlagd på kryppgrund.	1991
Till eller ombyggnad	Övrigt
	Huvudbyggnad och gästhus har ingått i uppdraget.

Byggnadsdel

Tak:	Betongpannor med underlagstak av träfiberskivor och läkt. Gästhus: Betongpannor med råspont/papp samt plastfolie
Fasad:	Stående träpanel (båda husen)
Fönster:	Isolerglas, Gästhus: isolerglas, 2-glas i bågar
Stomme:	Trä
Grund:	Kryppgrund. Gästhus: Plintgrund och platta på mark

Installationer

Värme:	Luft/vattenvärmepump
Ventilation:	Mekanisk till/frånluft med återvinning FTX Gästhus: Självdrag
Vatten:	Kommunalt
Avlopp:	Kommunalt

Frågor till säljaren

Uppgifter från ägare eller representant

Huset förvärvades 2017.

Ytterdörrar byttes 2024/2025. Entrétak monterades ovan tvättstugedörr. Även förrådsdörr byttes.

Fönsterbleck till trekantsfönster på altanen byttes 2023 då det läckte in. Efter det har inga nya läckage noterats.

Inga för fastighetsägare kända fel eller avvikande lukter finns.

Tak:	Husets takbeklädning är i originalutförande.
Våtutrymme:	Husets våtutrymmen är i originalutförande.
Utvändig grund:	Dränering är i originalutförande.
Installationer:	El och VVS är original. Jordfelsbrytare finns. Luft/vattenvärmepumpen/panna byttes december 2025.

Har radonhalt i boendemiljön kontrollerats? Nej

Har ventilationskontroll utförts? Ja Ca. 2021.

Energideklaration Ja Se separat protokoll

Finns frågelista upprättad? Ja

Allmän reflektion

Huset är byggt 1991 och har originaltaket kvar. Vid 35-40 år börjar taken bedömas som äldre. Underlagstaket är av träfiberskivor/plywood utan täckning av takpapp vilket ställer högre krav på att takpannorna är hela och ligger där de ska.

Krypgrunden visar inga synliga tecken på fuktproblem.

Som köpare bör man ta del av hela protokollet inklusive villkor, konstruktions och detaljbedömning, avskrivningstider för material och installationer samt övrig information. Närvarade man inte vid besiktningen rekommenderas att man gör en besiktningsgenomgång. Besiktningen sker med utgångspunkt från fastighetens ålder och skick. Till grund för besiktningen ligger de handlingar som besiktningsförrättaren tillhandahållits och som antecknats i besiktningsutlåtandet.

Enstaka frågor kan ställas på eftermiddagar på 076-116 64 90. Vid uteblivet svar, skicka ett SMS med ärende, namn och telefonnummer.

Joakim Blomqvist

Besiktningsresultat					
Bedömningsskala: 1 = Utan anmärkning, 2 = Påpekande, 3 = Bör åtgärdas, 4 = Ej besiktningsbart					
Byggnadsdel	1	2	3	4	Anmärkning
UTVÄNDIGT					
Tak		X			Taket börjar bli äldre. -Vindskivor är delvis i behov av underhåll. -Färgsläpp på plåtdetaljer noteras. -Mindre mosspåväxt. -Panna ur läge till vänster om uterum. Se riskanalyser.
Takavvattning	X				
Fasad		X			Fasaden är delvis i behov av underhåll, torrspricka noteras. Se riskanalys.
Fönster		X			Isolerglas är äldre. Fönster är i behov av underhåll. Överbleck finns inte. Se riskanalyser.
Dörrar	X				
Sockel				X	Sockel delvis täckt av uterum och växter varför den inte är besiktigad i sin helhet. Någon mindre spricka noteras.
Mark		X			Växter i anslutning till huset kan utgöra en risk för skador på fasad och det utvändiga fuktskyddet.
Vind		X			Se bilaga 1
Vindsförråd		X			Parallelltak. Innertaket följer yttertaket lutning, utrymme mellan ytter och innertak kan ej inspekteras. Utförandet ställer krav på god allmänventilation samt tät yttre taktäckning.
Krypgrund		X			Krypgrund är en riskkonstruktion. Se riskanalys och bilaga 2.
Uterum		X			Träkonstruktioner har mindre underhållsbehov. Se riskanalys.
INVÄNDIGT/Entréplan					
Entréhall /passage	X				
Kök		X			Fuktskydd finns inte i diskbänksskåp eller under kyl/frys vilket ofta är ett krav från försäkringsbolagen.
	X				Funktionskontroll av vägguttag utan anmärkning
Tvättstuga		X			Äldre yt/tätskikt/golvbrunn. Rör genomföring finns i golv. Se riskanalys VÅTRUM.
	X				Fuktindikering och funktionskontroll av vägguttag utan anmärkning
	X				Jordfelsbrytare finns i el-central
Vardagsrum	X				
Sovrum 1	X				
Sovrum 2	X				

Besiktningsresultat					
Bedömningsskala: 1 = Utan anmärkning, 2 = Påpekande, 3 = Bör åtgärdas, 4 = Ej besiktningsbart					
Byggnadsdel	1	2	3	4	Anmärkning
Sovrum 3	X				
Dusch/wc		X			-Äldre yt/tätskikt/golvbrunn, mindre spricka i skarv i vägg noteras. . -Golvfall är bristfälligt. -Fönster finns i duschzon. Se riskanalys VÅTRUM
	X				Fuktindikering utan anmärkning
GÄSTHUS					
UTVÄNDIGT					
Tak		X			Taket börjar bli äldre. Vindskivor har underhållsbehov. Underlagstak av plastfolie. Se riskanalys.
Takavvattning	X				
Fasad		X			Delvis underhållsbehov. Se riskanalys.
Fönster		X			Delvis underhållsbehov. Se riskanalys.
Dörrar	X				
Sockel	X				
Plintgrund				X	Plintgrund är en riskkonstruktion. Se riskanalys. Då utrymmet är lågt går det ej att besiktiga.
Mark		X			Växter i anslutning till huset kan utgöra en risk för skador på fasad och det utvändiga fuktskyddet.
Vind		X			Vind ovan allrum utan anmärkning. Vind ovan övriga delar, se riskanalys TAK.
INVÄNDIGT					
Allmänt		X			Befintlig golvkonstruktion räknas som en riskkonstruktion sett ur ett fuktperspektiv. Fukt kan samlas under isolering/plastfolie vilket kan leda till att mikrobiell lukt sprids till bostaden om det finns byggrester/spån etc. på betongplattan. Det kan även ske en fuktvandring ut mot väggsyllar vilket kan leda till fuktrelaterade skador. Om det finns tryckimpregnerat virke i väggkonstruktionen kan detta sprida en kemisk lukt.
Allrum	X				
Kök		X			Fuktskydd finns inte i diskbänksskåp vilket ofta är ett krav från försäkringsbolagen.
	X				Funktionskontroll av vägguttag utan anmärkning
Dusch/wc		X			Golvet är plant. Fall finns dock i dusch. Se riskanalys VÅTRUM.
	X				Fuktindikering och funktionskontroll av vägguttag utan anmärkning
Bastu		X			Rör genomföringar i golv samt kopplingscentral utan tät botten. Se riskanalys VÅTRUM.
Förråd	X				

TAK

Äldre taktäckning (pannor, plåtar, underlagstak etc.) samt övriga noteringar innebär på olika sätt risk för fuktskador i underliggande konstruktioner då motståndet mot nederbörd kan vara försämrat.

Underlagstaket utgörs av träfiberskivor/plywood utan täckning av takpapp. Detta ställer högre krav på täthet i den yttre taktäckningen för att minska risk för läckage vilket annars kan uppstå. Fuktbläckar kan uppstå vid genomföringar och i skarvar vilket även noteras i mindre skala.

Underlagstak av plastfolie kan innebära risk för kondensbildning under årets kalla del (om gästhuset nyttjas då). Med tiden kan plasten bli spröd och gå sönder vilket då innebär risk för skador i underliggande konstruktioner.

Taken är av säkerhetsskäl besiktigt från stegen/takfot och mark varför det finns delar av taket som inte har inspekterats på nära håll.

UTVÄNDIGT UNDERHÅLL

Träkonstruktioner, fasad, fönster/dörrar/vindskivor etc. som har underhållsbehov (tvätt/målning etc.) löper risk att bli fuktskadade då de har sämre motstånd mot väta. Detta kan i förlängningen leda till fuktelaterade skador i bakomliggande konstruktioner. Det rekommenderas att eventuellt skadat virke byts ut.

FÖNSTER

Äldre isolerfönster löper risk att bli missfärgade mellan glasen. Om packningarna blir otäta läcker gasen ut och luft kommer in i stället och glasen blir anlöpta på grund av fukten i luften.

Överbleck finns inte på gavelfönster vilket kan innebära en risk för fuktskador på panel, väggkonstruktion, fönsterkarm.

KRYPPGRUND och även gäststugans plintgrund är en riskkonstruktion sett ur ett fuktperspektiv. Under årets varma del riskerar den varma, fuktiga luften att kondensera under huset där det är kallare vilket kan leda till mikrobiell påväxt. Ett visst fuktillskott kan även komma från marken. Detta kan i sin tur leda till att mikrobiell lukt sprids till bostaden. Finns det tryckimpregnerat virke i konstruktionen kan detta sprida en kemisk lukt om det blir utsatt för fukt. Vanligtvis är det fuktigast på sommar, förhöst och torrare under årets kalla delar.

VÅTRUM

Huvudbyggnad: Våtrum med äldre yt/tätskikt, golvbrunnar och byggstandard samt övriga noteringar kan på olika sätt utgöra risk för fuktskador i omkringliggande konstruktioner.

Plana golvytor noteras där vatten kan bli stående om golvet blir vattenbegjutet. Då utrymmet har plastmatta finns inget "dolt" vatten som i ett golv med keramiskt ytskikt varför skaderisken är mindre.

Gästhus: Utrymmen med keramiska ytskikt medför att tätskiktet och utförandet av detta inte går att kontrollera.

Rör genomföringar samt kopplings-central i golv (bastu) kan leda till fuktskador i underliggande konstruktioner t.ex. om golvet blir vattenbegjutet.

Datum

2026-09-16

Joakim Blomqvist
Besiktningsförrättare

Bilaga 1 för kontroll av valda konstruktioner

Konstruktion

Byggnadsdel	Vind
Konstruktionsdel	
Konstruktionsuppbyggnad	Underlagstak av boardskivor, takstolar av konstruktionsvirke, bjälklaget är isolerat med löslull.

Kommentar

Mindre spår av fuktinträngning under takpannor noteras på skivorna.

Sammanfattning

Se riskanalys TAK.

Det rekommenderas att man håller vinden under uppsikt för att kunna upptäcka eventuella förändringar.

Bilaga 2 för kontroll av valda konstruktioner

Konstruktion

Byggnadsdel	Krypgrund
Konstruktionsdel	
Konstruktionsuppbyggnad	Trossbottensklor av asfaboard, marken täckt med makadam med underliggande täckning av äldre markplast. Syllar är av tryckimpregnerat virke.

Kommentar

Normal lukt upplevdes i utrymmet och i bostaden vid besiktningstillfället.

Sammanfattning

Se riskanalys.

Allmänna villkor

1. Besiktningens omfattning

Uppdraget omfattar en överlåtelsebesiktning varvid besiktningsförrättaren genomför en okulär byggnadsteknisk undersökning av fastighetens bostadsbyggnad vid besiktningstillfället. Besiktningen kan avse även andra byggnader på fastigheten om detta särskilt överenskommit. Besiktningen sker med utgångspunkt från fastighetens ålder och skick.

Till grund för besiktningen ligger de handlingar som besiktningsförrättaren tillhandahållits och som antecknats i besiktningsutlåtandet. I granskningen ligger inte att kontrollera lämnade uppgifter, såvida inte en uppgift bedöms som felaktig.

Med okulär besiktning avses en besiktning av synliga ytor i samtliga tillgängliga utrymmen av besiktigad byggnad. Tillgängliga utrymmen är sådana som kan nås genom öppningar, dörrar och inspektionsluckor och vilka medger en besiktning av hela eller större delar av utrymmet och som åtminstone är krypbara.

Ej besiktigade utrymmen skall i besiktningsutlåtandet antecknas liksom anledningen till detta. Lösöre och annat som försvårar besiktningen flyttas ej av besiktningsförrättaren.

Yttertak med takbeklädnad som besiktningsmannen bedömer som olämplig eller riskabel att beträda besiktigas ej.

I besiktningsutlåtandet skall besiktningsförrättaren notera sådana avvikelser som en köpare med fog inte har att förvänta sig vid köpet. Skavanker och andra byggnadstekniskt obetydliga uppgifter noteras ej.

Besiktningen fullgör endast en del av köparens undersökningsplikt och beställaren skall ta aktiv del i besiktningsutlåtandet och avgöra huruvida rekommendationer från besiktningsmannen gällande åtgärder eller fördjupade undersökningar skall genomföras eller inte. Det ligger normalt i köparens totala undersökningsplikt att på annat sätt undersöka utrymmen eller ytor som inte varit fysiskt möjligt att besiktiga vid överlåtelsebesiktningen, t.ex. ej besiktningsbara krypgrunder och vindar.

Besiktning av befintliga installationer avseende el, vvs och ventilation utförs endast genom en okulär erfarenhetsmässig bedömning av det som utan ingrepp är tillgängligt och synligt.

Det åligger uppdragsgivaren att ansvara för att återställning av el sker efter ev. kontroll av jordning eller jordfelsbrytare.

Säljaren skall på besiktningsförrättarens begäran lämna uppgifter om förekomsten av de avvikelser i byggnaden från vad en köpare med fog haft anledning räkna med och som säljaren känner till. Säljaren kan inte bli ansvarig för avvikelser som han upplyst köparen om. Om upplysningar ej lämnats av säljaren antecknas detta i utlåtandet.

2. Riskanalys

Besiktningsförrättaren lämnar utlåtande om byggnadens skick utifrån sina iakttagelser samt egna och allmänt kända erfarenheter om särskilda risker förknippade med jämförliga byggnader.

Synliga fuktfläckar, nedböjningar eller andra tecken kan påverka bedömningen. Allmän kunskap om området eller särskild kunskap om viss byggnadsteknik kan också påverka bedömningen.

Det är viktigt att observera att riskanalysen inte kan omfatta

muntliga upplysningar som besiktningsförrättaren inte fått del av. I besiktningsutlåtandet redovisar besiktningsförrättaren sin bedömning.

Besiktningsmannen kan om en konstruktion eller byggnadsdel inte säkert kan bedömas vid besiktningen välja mellan att upprätta en riskanalys eller att rekommendera en fortsatt teknisk undersökning.

Riskanalys av befintliga installationer avseende el, vvs och ventilation utförs inte men däremot kan besiktningsförrättaren rekommendera en fortsatt teknisk undersökning om så anses befogat.

3. Fortsatt teknisk utredning

Finner besiktningsförrättaren att behov föreligger av fortsatt teknisk utredning skall detta antecknas i utlåtandet. Om konstruktion riskanalyserats eller rekommenderats fortsatt teknisk undersökning kan anspråk p.g.a. skador i densamma ej ställas mot besiktningsförrättaren. Fortsatt teknisk utredning ingår inte i besiktningsuppdraget.

4. Undantag

Besiktning av befintlig maskinell utrustning, värme/ventilationsanläggningar, elektriska anordningar/apparater/armaturer/styrutrustningar, eldstäder samt rökgångar ingår inte i uppdraget.

Undersökning innehållande Ingrepp, mätning, provtryckning etc. ingår ej i besiktningsuppdraget. Stickprovskontroll av jordning i uttag i våtutrymmen utförs dock. Termostater och reglersäkerhetsventiler etc. funktionstestas ej. Inom ramen för detta uppdrag lämnas ej förslag till avhjälpande av fel.

Skador eller olägenheter orsakade av husdjur eller skadedjur ingår ej att bedöma i detta uppdrag.

Bedömning av material som kan innehålla miljöfarliga ämnen såsom asbest, pcb etc. ingår ej i besiktningens omfattning.

5. Ansvarsbegränsningar

Besiktningsföretaget ansvarar, med nedan angivna begränsningar, för skada som han förorsakar genom vårdslöshet eller försummelser vid uppdragets utförande. Besiktningsuppdraget består av en muntlig och en skriftlig del och besiktningsföretaget ansvarar endast för innehållet i besiktningsprotokollet gentemot sin uppdragsgivare.

Besiktningsföretagets sammanlagda skadeståndsskyldighet för ett och samma uppdrag begränsas till 15 basbelopp.

Besiktningsföretaget ersätter inte skadebelopp upp till ett halvt basbelopp. Krav gentemot besiktningsföretaget skall anmälas till denne inom skälig tid efter det att skadan märkts eller bort märkas (reklamation). Reklamation får dock inte ske senare än två år efter uppdragets avslutande. Sker inte reklamation inom de tider som angivits i denna punkt, förlorar den skadelidande rätten att åberopa skadan. Utöver vad som angivits i ansvarsbegränsningen har besiktningsföretaget inget ansvar p g a uppdraget och dess utförande. Besiktningsföretaget har tecknat konsultansvarsförsäkring för denna typ av uppdrag.

Det åligger alltid den skadedrabbade att i händelse av skada begränsa denna och dess följdverkningar. Skador eller följdverkningar därav som beror på underlåtenhet ersätts ej.

Vid beräkning av ev. skadebelopp nedsätts beloppet i samtliga fall för ålder och normal förslitning s.k. åldersavdrag.

Bilaga till besiktningsprotokoll med förklaringar till bedömningssätt vid överlåtelsebesiktning

Bedömningsgrunder

OBM Gruppen har valt att redovisa besiktningsresultatet i kolumner där stegen, ”utan anmärkning”, ”påpekande” och ”bör åtgärdas” är de varianter som förekommer. Detta system används för att den som läser protokollet skall förstå vikten av den anmärkning som förekommer. Anmärkning under kolumnen påpekanden kan dock betyda olika saker beroende på vad som anmärkts. Ofta finns en kommentar, riskanalys eller liknande som kompletterar påpekandet längst ner på sidan 3 under rubriken kommentar/riskanalys. Det är därför mycket viktigt att den text som står under ”kommentar/riskanalys” läses mycket noggrant eftersom det är där besiktningsförrättaren ofta utvecklar sina bedömningar. Det är också viktigt att inse att besiktningsmannen skall avgöra om fel som ev. förekommer kan anses vara normalt eller inte med tanke på husets ålder och skick. Den fjärde kolumnen används för att informera uppdragsgivaren om att utrymmet eller byggnadsdelen inte varit tillgänglig för besiktning vid besiktningstillfället.

Information till säljare

Om säljaren är med vid besiktningen eller tillgänglig på annat sätt så går OBM's besiktningstekniker igenom vad som ska göras under besiktningen och ställer frågor om byggnaden. Om besiktningsmannen erhåller muntliga upplysningar om byggnaden så antecknas dessa i besiktningsprotokollet. Teknikern kontrollerar inte riktigheten i lämnade handlingar och/eller upplysningar. Ersättning till OBM för denna besiktning kan ingå i premie som faktureras uppdragsgivaren i samband med tecknande av försäkring. Om uppdragsgivaren väljer att inte teckna försäkring efter utförd besiktning eller att upphäva mäklarens försäljningsuppdrag så har OBM rätt att fakturera uppdragsgivaren för besiktningen efter gällande prislista.

Information om köpargenomgång

Om besiktningen har utförts med säljaren som uppdragsgivare så rekommenderar vi att köparen överväger att låta utföra en s.k. köpargenomgång. Vid en köpargenomgång går man igenom huset på plats och informerar om det som noterats i protokollet. Detta för att öka förståelsen och minska risken för missförstånd. När man är på plats är det också lättare för besiktningsmannen att besvara frågor och funderingar på ett pedagogiskt sätt. Köpargenomgången kan även genomföras via telefon men det medför en risk att besiktningsmannen ev. inte kan besvara alla frågor på samma sätt.

Allmän information

Vad är fukt?

Fukt är en naturlig del av vår miljö och livsnödvändig för oss alla. Ibland kan dock fukt ställa till med bekymmer i våra bostäder och byggnader. I våra hus fortgår hela tiden fuktvandringar såväl inifrån som utifrån. Inifrån genom brukarna från t.ex. matlagning, duschning, mm. och utifrån genom t.ex. regnvatten, snö, ytvatten, fukt från marken, etc. I vissa fall medför dessa fuktvandringar skador på fuktkänsligt material och skapar sekundärskador såsom mikrobiella skador, kemiska emissioner eller t.ex. formförändringar men även estetiska skador.

Radon i luft

Radon är en gas som uppkommer när radioaktivt material sönderfaller. Radon är en lättflyktig gas utan lukt eller annan egenskap vi normalt sett kan uppleva.

Socialstyrelsen har lagt ut riktlinjer med målsättningen att samtliga bostäder skall ha en radongashalt som understiger 200 Bq/m³ före 2020. Vid besiktningar anger därför generellt sett våra besiktningsmän att radonförekomsten bör kontrolleras om inte mätprotokoll finns tillgängligt. Detta behöver inte alltid innebära att mätning behöver ske utan att kontakt med kommunens miljöförvaltning kan ge vägledning i denna fråga.

Radon kan härröra både ur byggnadsmaterial och ur marklagren under byggnaden.

Radon i vatten

Vissa hus har egen brunn för dricksvatten eller tar vatten via gemensam vattenbrunn. Radonhalten i vatten bör ej överstiga 1000 Bq/l vatten.

Vattenkvalité

Vatten tagna ur egna brunnar eller gemensamma brunnar bör kontrolleras med jämna mellanrum för att vara säkra på att vatten-kvalitén är tillfredsställande. Rådgör med kommunens miljöförvaltning för vägledning.

Asbest

Asbest är ett hälsofarligt ämne som är vanligt förekommande i äldre byggnader byggda mellan åren 1940 och 1979. Framförallt kan man finna asbest i eternit för tak och väggar, i murbruk/fix/fog, mattlim, golvbeläggningar ventilationstrummor, isoleringsmaterial m.m. Användningen av asbest förbjöds inom byggsektorn 1982. Mer information finns på Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om asbest, AFS 2006:1

Energideklaration

Villor till försäljning skall, enligt ny lag, efter den 1a januari 2009 vara energideklarerade. Villor som är energideklarerade skall sedan alltid ha en energideklaration som inte är äldre än 10 år vid försäljning.

Nyproducerade byggnader ska ha en deklaration i samband med färdigställandet.

Avloppssystem

Besiktningen omfattar inte egna eller gemensamma avlopps-anläggningar. Rådgör med kommunens miljöförvaltning för vägledning om den aktuella fastigheten avloppssystem.

Provtryckning av rökgångar

Besiktningen omfattar inte undersökning av rökgångar och dess täthet etc. Vår generella inställning är att kontakta skorstensfejaren om den murade skorstensstocken inte kontrollerats de sista 5-6 åren. Eldstäder som inte används erhåller normalt sett automatiskt eldningsförbud.

Brandskyddskontroll

Föreskrifter och allmänna råd om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll MSBFS 2014:6 anger vilka krav som föreligger på eldstäder.

Tak och vindar

1. Plana/låglutande tak

Ett plant eller låglutande tak kräver i regel mer underhåll och är svårare att kontrollera än t.ex. ett vanligt sadeltak med inspekterbar vind. Skadorna som uppträder efter läckage eller t.ex. kondensation är ofta missfärgade innertak, rötskadad råspont etc.

Eftersom takkonstruktionerna i regel inte medger besiktnings-möjligheter av takkonstruktionen i sig finns ytterst begränsade möjligheter för besiktningsmannen att bedöma dess kondition och funktion.

Takets funktion påverkas i första hand av ångspärrens täthet, men också av bl.a. isoleringstjocklek, i vissa fall av takets ventilation etc. Eftersom det också oftast krävs relativt omfattande förstörande håltagning för att säkert undersöka takkonstruktionerna ses denna konstruktion därför som en s.k. dold konstruktion. Det är dock alltid ytterst upp till köparen att bedöma vilka undersökningar som skall vidtagas och vilka risker man accepterar.

Takbeklädnader av papp kräver regelbunden kontroll och underhåll. Takpapp har en förväntad livslängd om ca 20 år medan takduk har ca 30 år eller mer, vilket även gäller beklädnader av plåt.

2. Äldre takpannor av tegel eller betong samt gammal underlagspapp på yttertak

Det föreligger påtaglig risk för fuktgenomslag igenom gamla takpannor. Orsaken är att takpannorna fuktar igenom vilket medför skador på läkt och underlagspapp och ev. underliggande konstruktion. Takpannor får med åren frostsprängningar vilket innebär ökad risk för läckage. Äldre underliggande takpapp har även en bristande förmåga att fungera tillfredsställande på grund av att tätskiktet torkat ut och vatten kan läcka igenom och skada underliggande konstruktioner.

Mosspåväxt och liten överlappning på takpannorna, liten taklutning och utsatt läge medför också ökad risk.

Normal underhållsintervall för underlagspapp och takpannor är ca 30-40 år.

3. Vind med mikrobiella skador

En vind som har mikrobiella skador på yttertaketets insida och där läckage genom yttertaket kan uteslutas bör undersökas noggrant. Orsaken kan vara att varm inneluft tränger upp på vinden på grund av otätheter i vindsbjälklaget. Den varma luften som befuktats i inomhusmiljön kan kondensera eller skapa en hög fuktighet i det kallare yttertaket. Om detta inträffar är det av största vikt att även undersöka byggnadens allmänventilation, vindens isoleringstjocklek, ångspärr, ventilationsspalter m.m.

Fasader

4. Tegelfasader med missfärgning saltutfällningar, med utsatt läge m.m.

Hög fuktinträngning i tegelfasader leder ofta till att bakomvarande konstruktioner erhåller mikrobiella skador. Orsaken kan vara undermålig luftspalt bakom skalmuren, undermålig vattenavledning i dess nederkant eller brukspill som leder in fukten i väggkonstruktionen. Även s.k. sommarkondens kan inträffa när varm solinstrålning träffar den fuktiga väggen och medför fuktvandring in i väggkonstruktionen.

5. Enstegsfasader

Nyare hus med s.k. tunnputs där putsen sitter direkt på vägg-isoleringsskivan kallas enstegsfasad.

Dessa ytterväggar saknar ventilationsspalt i väggkonstruktionerna och risk för fuktinträngning i vägg föreligger. Skadorna i väggarna förblir ofta osynliga både invändigt och utvändigt i inledningsskedet.

En teknisk undersökning av en sådan fasad medför relativt omfattande håltagning.

Källare

6. Källarväggar

Om källarytterväggarnas utvändiga fuktisolering består av tjärstrykning har denna en begränsad livslängd (ofta ca 15-25 år). Detta innebär att utvändiga åtgärder i många fall skall ses som naturligt och nödvändig efter denna tidsperiod. Om den utvändiga fuktisoleringen förlorar sin täthet kan det medföra skador på ytterväggarnas insida, se även utreglade väggar nedan.

7. Utregling på källarväggarnas insida

Om utregling förekommer på källarytterväggarnas insida kan fukt- och mikrobiella skador uppstå, främst i dess nederdel. Träreolar, syllar och väggskivor riskerar att utsättas för hög fuktighet med mikrobiella skador som följd.

Även kondensutfällning kan förekomma i väggarna vid för väggarna ogynnsamma temperaturer.

Golvkonstruktioner

8. Flytande golv på betongplatta

Flytande golv betraktas ofta som en riskkonstruktion då konstruktionen generellt sett har flera möjliga fuktrelaterade brister. Organiskt material under golvets ångspärr eller cellplast exponeras ofta för en hög fuktighet från betongplattan och mikroorganismer erhåller en acceptabel livsmiljö. Detta kan på sikt medföra lukter eller annan oangenäm luftkvalité inomhus.

Ytter- och innerväggssyllar saknar i många fall fuktspärr, under dess undersida, vilket kan ge samma typ av skador som i golvet.

9. Uppreglade golv på betongplatta

Det uppreglade golvets risker ligger generellt sett i följande, organiskt material såsom träreolar, spånrester m.m. ligger i kontakt med den betongplattan som om den är fuktig ger upphov till mikrobiella skador.

Den överliggande isoleringen ger en temperaturskillnad som skapar en högre relativ fuktighet under densamma. Det är dessutom inte ovanligt att betongplattan har ingjutna regler med stor risk för mikrobiella skador som följd. Ytter- och innerväggssyallarna saknar i många fall fuktspärr, under dess undersida, vilket kan ge samma typ av skador som i golvet.

10. Torpargrund/kryppgrund

Den självdragsventilerade kryppgrunden betraktas i de flesta fall som en riskkonstruktion. Orsaken är bl.a. den förhöjda fuktigheten i grunderna under sommarhalvåret som ofta kan leda till mikrobiella skador. Avsaknad av fuktspärr med högt fukttillskott från marken till grunden kan också vara en orsak liksom kylande berg i dagen i grunden m.m. Vi anser det vara mycket viktigt att alltid ta upp en lucka och inspektera grunden om detta rekommenderas i besiktningsprotokollet. Om grunden inte bedöms vara fysiskt besiktningsbar kan det vara nödvändigt med håltagning i bjälklaget för kontroll av dess status.

11. Fönster

Fönster med isolerkassetter och 3 glasfönster kan med tiden tappa sin täthet och ge upphov till missfärgningar mellan fönsterrutorna. Detta är i huvudsak en skada av estetiskt natur då fönstrets isolerings-förmåga bara marginellt påverkats. Fönster av aktuell typ anses generellt sett ha en livslängd på ca 25-30 år även om nyare fönstertyper anses ha en längre livslängd än de äldre från slutet av 1970-talet och början av 1980-talet. Fönster av typen tvåglasfönster och fönster med träkarmar anses ha en liknande teknisk livslängd (25-30 år) som ovan nämnda fönstertyper även om skadorna istället är orsakade av fukt- och rötskador.

12. Äldre badrum

Äldre badrum med kakel och eller klinkers har ofta svagheter gällande bakomvarande tätskikt och golvbrunnens anslutning till tätskiktet. Golvbrunnen och rören är ofta gjorda av gjutjärn och kan vara rostangripna. Risken för fuktskador bedöms därför vara högre.

13. Klinkers på träbjälklag

Klinkers på träbjälklag är i många fall en olämplig konstruktion då mindre rörelser alltid uppstår i träkonstruktioner dels beroende på årstidsförändringar men även på grund av belastningar. Detta kan leda till sprickor i klinkers, klinkerfogar och/eller i underliggande tätskikt. Om underliggande tätskikt skadas i våtutrymmen riskeras att fuktskador uppstår om golvet exponeras för vatten.

14. Golvbrunnar

Golvbrunnens anslutning till golvytskiktet är av största vikt för våtrumsgolvets funktion. Det finns därför en branschrekommendation som säger att om våtutrymmet renoverades efter 1990 så bör golvbrunnen bytas och efter 2007 så skall den bytas. Gjutjärnsbrunnar skall dock alltid bytas. Om golvbrunnen är smutsig vid besiktningen kan inte anslutningen till omgivande tätskikt eller ytskikt bedömas, vilket då noteras i protokollet.

Risikanalytisk och fortsatt teknisk undersökning

Det är i många fall svårt eller omöjligt att fastställa vissa byggnadskonstruktioners kondition och funktion vid överlåtelsebesiktningen utan håltagning och användande av tekniska hjälpmedel såsom t.ex. fukt- och temperaturgivare.

Risikanalytisk och rekommendationen om fortsatt teknisk undersökning ger därför besiktningsförrättaren möjlighet att varna för risker och rekommendera undersökningar som inte ingår i en överlåtelsebesiktning. Ofta kan förrättaren inte bedöma om föreliggande konstruktioner fungerar tillfredsställande eller inte.

Många konstruktioner fungerar förträffligt trots att dessa rent generellt betraktas som riskkonstruktioner medan andra likadana konstruktioner inte alls fungerar tillfredsställande.

För en beställare av en överlåtelsebesiktning är det därför viktigt att ta aktiv del av besiktningsprotokollet och avgöra om t.ex. den fortsatta tekniska undersökningen skall utföras, eller om man som beställare kan tänka sig att ta föreliggande risker och lägga in dessa i den totala kalkylen av fastighetsköpet.

Avskrivningstider för olika material och installationer

Följande lista redovisar generell teknisk livslängd för installations- och byggnadsmaterial.

Utvändigt

Tak:

Takpapp	20 år
Takduk	30 år
Takpapp, under takpannor	30 år
Korrugerad takplåt (underliggande takpapp)	35 år
Bandfalsad plåt (med underliggande takpapp)	35 år
Plåtdetaljer	35 år
Hängrännor o stuprör	25 år
Underlagstak	40 år

Fasader:

Träpanel	40 år
Färg på fasad o trädetaljer	10 år
Puts	30 år

Fönster:

Isolerglas	25 år
Fönster, trä	40 år
Dörrar	35 år

Källaryttersväggar:

Fuktisolering, tjära	25 år
Dräneringsledning	25 år

Invändigt

Målning/tapetsering	10 år
Plastmatta på golv	15 år
Laminatgolv	20 år
Parkett	40 år

Invändigt

Ytskikt våtutrymmen

Våtrumsmatta	25 år
Tätskikt under klinker	30 år
Tätskikt under klinker (dispersion cax1980-1995)	15 år
Våtrumstapeter	15 år

Installationer för vatten

Avloppsledningar, gjutjärn	50 år
Avloppsledningar, pvc (installerad före 1974)	25 år

Avloppsledningar pvc (installerad efter 1974)	40 år
--	-------

Vattenrör galvad	35 år
Vattenrör koppar	50 år

Värmeledningar och radiatorer av stål	*
Porslin	30 år

Elinstallationer

Kablage, centraler	45 år
--------------------	-------

Vitvaror	10 år
----------	-------

Varmvattenberedare	20 år
Luft/luft värmepump	8 år
Värmepumpar, övriga	15 år

*Kan ej anges, beror av hur mycket luft systemet påverkats av.

Uppgifterna kommer bl.a. från renoveringshandboken, SABO avskrivningsregler, meddelande M84:10 Statens institut för byggforskning samt erfarenhetsmässiga värden.